

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

31 mei 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Koen Helsen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de compensatiemaatregel bij ontbossing

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de olievervuiling aan de Vlaamse kust

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Regionaal Landschap Meetjesland

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 31 mei 2001

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.06 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Koen Helsen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de compensatiemaatregel bij ontbossing

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Helsen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de compensatiemaatregel bij ontbossing.

De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, zoals u weet, wordt de compensatie – in natura of in geld – voor ontbossing geregeld door artikel 90bis van het bosdecreet. Het bedrag dat als compensatie wordt aangerekend werd onlangs herzien en bedraagt nu 80 frank per vierkante meter in plaats van 120 frank, zij het afhankelijk van de soort bebossing. Bouwvergunningen kunnen niet worden afgeleverd vooraleer aan die compensatie is voldaan. Bij een financiële compensatie moet die geldsom worden overgemaakt binnen een termijn van vier maanden, gerekend vanaf de datum waarop machtens de wetgeving inzake ruimtelijke ordening van de bouwvergunning gebruik mag worden gemaakt.

Het bedrag van de geldsom hangt dus af van de totale oppervlakte van ontbossing, het soort bomen en dergelijke meer, en wordt bepaald door de administratie van de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald de afdeling Bos en Groen. Als definities van de begrippen bos en ontbossing hanteren zij artikel 3 en artikel 4 van het bosdecreet. Daarbij stellen zij duidelijk dat een ontbossing niet hetzelfde is als het rooien van een aantal hoogstammige bomen. Zij verwijzen veeleer naar het karakter van

het bos dat wordt weggenomen en stellen dat volledig ontboste percelen in woongebied in werkelijkheid tuinen en parken zijn geworden. De omvang van een ontbossing heeft volgens hen minder te maken met het aantal te kappen bomen, dan wel met de oppervlakte die mogelijk nog kan beantwoorden aan de definitie van bos.

We stellen echter vast dat die oppervlakten in verschillende gevallen niet worden bepaald in verhouding tot het aantal vierkante meter van bebouwing of van de totale perceelsoppervlakte. Die bepaling door Bos en Groen blijkt wel eens vrij arbitrair te gebeuren, waarbij blijkbaar geen mogelijkheid tot beroep bestaat. Zo werd onlangs nog 1.900 vierkante meter aan 120 frank per vierkante meter aangerekend voor de bouw van een woning met een oppervlakte van 200 vierkante meter op de hoek van een rechthoekig perceel van 6.500 vierkante meter, waar slechts 9 hoogstammige bomen worden gerooid. Daar werd de 10-percentregeling met betrekking tot opritten en terrassen strikt toegepast, maar was beroep niet mogelijk. De uitleg die daarbij wordt gegeven, is dat tuinen, plantsoenen, sierbeplantingen en dergelijke niet langer het karakter van bos hebben, een redenering die ik wel kan volgen. Toch denk ik dat die zaken duidelijk en strikt te omschrijven zijn. Ik heb toch de lichte indruk dat de woudmeester nu in deze aangelegenheden almachtig is.

Mevrouw de minister, ik weet dat u de mening bent toegedaan dat Vlaanderen een bosarme regio is en dat de uitbreiding van het bosareaal één van de topprioriteiten in uw beleid is. Toch wens ik u te vragen of een aanpassing in de toepassing van die compensatieregeling zich niet opdringt. Men kan immers blijkbaar nergens tegen die uitspraak in beroep gaan. Op het vlak van de bouwvergunningen bestaan verschillende beroepsprocedures, maar op het vlak van de compensatiemaatregel zijn die blijkbaar onbestaande. Of vergis ik mij en is toch beroep mogelijk bij het hoofdbestuur van Bos en

Helsen

Groen ? En lopen er momenteel initiatieven ter verbetering van de behandeling van deze ontbossingsdossiers ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Het is inderdaad belangrijk de termen 'bos' en 'ontbossing' goed te definiëren, maar we mogen daarbij ook niet te eng te werk gaan. We hebben immers maar een bijzonder schaars bosareaal. Denk maar aan het noorden van Antwerpen, de streek waar ook u vandaan komt en waar de problemen zich traditioneel het scherpst stellen.

Een groep van bomen is niet noodzakelijk een bos, maar toch moeten we alles in het werk stellen om omzichtig om te springen met ons schaarse groen, want daarmee wordt al te vaak een loopje genomen.

Ik denk in dit verband ook aan de gemeentelijke kapverordeningen. Ook op dat vlak dient men vrij rigide te zijn en moet men de nodige compensaties vragen. Men mag dus bij de mensen zeker niet de indruk wekken dat alles mogelijk is. Ik hoop dat het antwoord van de minister bij deze bedenkingen zal aansluiten.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, over dit onderwerp wordt reeds jaren uitvoerig gediscussieerd. Net voor het reces werd nog een wijziging van het bosdecreet goedgekeurd.

Ik wil in de eerste plaats beklemtonen dat wat thans voorligt of toegepast wordt, een versoepeling is van de oorspronkelijke regeling waarbij uiteindelijk een moratorium op ontbossing decretaal werd vastgelegd. Men heeft toen echter geoordeeld dat dit toch wel iets te rigide was. Daarom werd een andere maatregel toegepast en werd een en ander versoepeld, maar nog steeds volgens het principe van de volwaardige compensatie.

Ik kan u meedelen dat ik alle maatregelen heb laten nemen om de compensatieregeling die gekoppeld is aan ontbossing zo correct mogelijk toe te passen. Het is inderdaad – en uiteraard – de bevoegdheid van de afdeling Bos en Groen om het compensatievoorstel te beoordelen. Het daarbij gehanteerde principe is dat de omvang van de compensatie in overeenstemming moet zijn met de omvang van de aangevraagde ontbossing.

Ontbossing is een ingreep die op juridisch vlak wordt geregeld door de wetgeving op de ruimtelijke ordening, vermits voor elke ontbossing een bouwvergunning nodig is. Artikel 90bis van het bosdecreet stelt dat ontbossing verboden is in een aantal bestemmingszones – waaronder groengebieden en recreatiezones –, tenzij door de minister van Leefmilieu ontheffing wordt verleend en er in compensatie wordt voorzien. Voor hardere bestemmingen – waaronder woon- en industriegebieden – is ontbossing mogelijk, afhankelijk van de appreciatie van het voorgelegde compensatievoorstel door Bos en Groen. In principe is ontbossing daar wel mogelijk omdat dit nodig is voor de realisatie van de bestemming op het gewestplan. In die zin komt de compensatieregeling, waarover een algemene consensus bestaat dat ze noodzakelijk is in het kader van de bescherming van het beperkte bosareaal in Vlaanderen, tegemoet aan de doelstelling.

Mijnheer Helsen, in uw streek, de streek van Kapellen, is blijkbaar een actie aan de gang bij de eigenaars van weekendverblijven waarbij massaal ontbossingsdossiers worden ingediend waartegen weinig verhaal mogelijk is omdat de streek al sterk ontbost is. Ik heb het uiteraard niet over heel Kapellen, maar uit de verslagen van mijn diensten moet ik opmaken dat men in de zones met weekendverblijven hard bezig is met het voorbereiden van een zaak om de bestemming volop te realiseren.

Het feit dat regelmatig compensatievoorstellen moeten worden aangepast aan de effectieve ontbossing betekent mijns inziens dat tot nog toe in dergelijke dossiers dikwijls geen juiste inschatting gebeurt van de reële ontbossing. Om een éénduidige en uniforme behandeling van de dossiers te garanderen werden aan de gemeenten, aan de provincies en aan de ambtenaren van de afdeling Bos en Groen bijkomende instructies bezorgd over de toepassing van de definitie van het bosdecreet. Bij de behandeling van de compensatiedossiers wordt, indien nodig, een terreincontrole uitgevoerd door de bos- of natuurwachter. Bij twijfel of bemerkingen van de aanvrager neemt de woudmeester van de provincie desgevallend na bijkomend advies van de ambtenaar voor privé-bos of de houtvester een definitieve beslissing in naam van het Bosbeheer.

Ik kan me wel voorstellen dat de toepassing van het compensatieprincipe vragen opwerpt bij de aanvragers. Zo is de compensatie verplicht voor de volledige oppervlakte die ontbost wordt, en niet uitsluitend voor het gedeelte waarop het bouwwerk komt. Ook de aanleg van de tuin, een oprit en andere voorzieningen maken onderdeel uit van de

Dua

ontbossing en dus van de noodzakelijke compensatie. Zo kan het inderdaad dat op basis van de ingediende bouwaanvraag en het bijbehorende compensatievoorstel de als te compenseren oppervlakte aanzienlijk wordt vergroot.

Een en ander heeft ook te maken met de eigen perceptie van wat als bos te beschouwen is. De bevoegde ambtenaren mogen zich evenwel alleen baseren op de definitie die de decreetgever, zowel in het bosdecreet als in het decreet houdende de ruimtelijke ordening, heeft opgenomen. In het decreet is trouwens absoluut geen sprake van het aantal bomen of van een bepaalde oppervlakte. Het gaat daarbij echt om een appreciatie op ecosysteemvlak. Men gaat dus na wat de oppervlakte is van het boscossysteem dat wordt vernietigd.

Gezien de compensatiemaatregel geldt als voorwaarde bij de vergunde ontbossing, kan de aanvrager, indien hij niet akkoord gaat met een voorwaarde die wordt opgelegd in het kader van een stedenbouwkundige vergunning, gebruikmaken van de administratieve beroepsmogelijkheid waarin het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, voorziet. Hoewel dit niet in het decreet met zoveel woorden worden gezegd, kan dit beroep dus ook uitsluitend betrekking hebben op de compensatievoorwaarden die werden opgelegd.

Ondertussen heb ik de afdeling Bos en Groen de opdracht gegeven een informatiebrochure op te maken over de huidige compensatieregeling en zijn toepassingsgebied. Dit heeft vrij lang aangesleept omdat we met betrekking tot het uitvoeringsbesluit het advies van de Raad van State moesten afwachten. Deze brochure, die ruim zal worden verspreid, zal alle nodige informatie bevatten over de procedure tot het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning tot ontbossing en de compensatieregeling.

Tot slot kan ik u meedelen dat het niet mijn bedoeling is de huidige regeling op korte termijn te wijzigen. We hebben daar reeds zo lang over gediscussieerd, ook in dit parlement, en ik denk dat iedereen zich in die huidige regeling kon vinden. Laten we daarom via een informatiecampagne proberen de zaken wat beter bekend te maken en afwachten hoe de zaak verder evolueert.

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wens wel duidelijk te stellen dat ik geen enkel probleem heb met het principe van de compensatiemaatregel. Het is een correcte maatregel, maar ik stel wel vast de appreciatie kan variëren naargelang de ambtenaar van Bos en Groen. Daar stelt zich dus wel een probleem.

Maar indien ik u goed heb begrepen, zou er dus toch ergens een mogelijkheid zijn om dit bij u aan te kaarten.

Minister Vera Dua : Neen, dat moet gebeuren via de administratie Ruimtelijke Ordening.

De heer Koen Helsen : Er bestaat dus geen mogelijkheid om specifieke gevallen bij u aan te kaarten ?

Minister Vera Dua : Voor een aantal bestemmingszones wordt de ontheffing wel door mij persoonlijk getekend. Ik zou dus niet weten bij wie men in die gevallen in beroep zou moeten gaan, tenzij bij mij.

De heer Koen Helsen : Ja, maar dat geldt dan voor de ontheffing voor de gebieden waarbij normaliter niet in een ontbossing wordt voorzien. Voor de andere gebieden is dus niet in een beroep bij u voorzien ?

Minister Vera Dua : Neen.

De heer Koen Helsen : Dan zullen we vol verwachting naar die brochure uitkijken en die aandachtig lezen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de olievervuiling aan de Vlaamse kust

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de olievervuiling aan de Vlaamse kust.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op vrijdag 13 april

Decaluwe

kwam het voor de kust van De Haan tot een aanvaring tussen twee vaartuigen. Er zijn indicaties dat daarbij ongeveer twintig ton olie in zee is terechtgekomen. Enkele dagen later werd olievervuiling vastgesteld op het strand van Middelkerke. Over een afstand van meer dan acht kilometer tussen Middelkerke en de pier van Nieuwpoort lag er olie op stroken van drie tot vijf meter breed. De opruimingsactie werd uitgevoerd door de brandweerkorpsen van Middelkerke, Gistel en Nieuwpoort, ondersteund door de technische diensten van de gemeenten, de civiele bescherming van Jabbeke en de militairen van Lombardsijde.

Conform de wet ter bescherming van het mariene milieu worden, in dergelijke gevallen van aanvaringen met olievervuiling tot gevolg, de kosten verhaald op de vervuiler. Het West-Vlaamse provinciebestuur heeft ondertussen het initiatief genomen om de betrokken gemeenten te informeren over de schadevergoedingsprocedure. Door de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee werd voorgesteld om één advocaat aan te wijzen die de belangen van zowel de gemeenten als de administratie zou verdedigen.

Ook het Vlaams Gewest is betrokken partij aangezien het conform de federale bevoegdheidsverdeling verantwoordelijk is voor het afvalbeleid. De verwerking van de olieresten en van de gecontamineerde afval komt dus ten laste van de vervuiler. De verwerkingskosten zullen integraal deel uitmaken van de schadeclaim. Trouwens, de heer Leterme heeft daarover in de Kamer federaal minister Aelvoet al ondervraagd.

Mevrouw de minister, ik heb de volgende concrete vragen. Wat is de omvang van de olieresten die na de ruimingswerken op het strand van Middelkerke verwerkt moeten worden? Wie zal dit afval op Vlaams niveau verwerken? Wat is de kostenraming voor deze verwerking? Werd u over dit dossier reeds gecontacteerd door federaal minister Aelvoet? Zal het Vlaams Gewest de eventuele juridische stappen die ondernomen moeten worden tegen de vervuiler, afstemmen op de zaak die door het federale ministerie samen met de betrokken gemeenten wordt aangespannen?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil het specifiek hebben over het aspect van de preventie. Hoe is het mogelijk dat dergelijke rampen gebeuren? Op korte tijd zijn er immers twee van zulke ongelukken gebeurd. Daarnaast is er dan nog de enorme

stroom van incidentele vervuilingen, met sluiklozingen en dergelijke zaken meer. Blijkbaar kan men daar ook geen einde aan maken.

Dit specifieke ongeval heeft duidelijk te maken met het bunkeren op zee. Ik heb daarover ook al in de Senaat een vraag gesteld aan federaal minister Aelvoet. Bunkeren op zee houdt in dat schepen op volle zee, dikwijls bij zeer slechte weersomstandigheden, met olie worden bevoorrad, terwijl dat eigenlijk net zo goed in de havens zou kunnen gebeuren. Blijkbaar is het voordeliger om dat op volle zee te doen. Ik ben dus heel blij dat, in het kader van de uitvoeringsbesluiten inzake de bescherming van het mariene milieu, federaal minister Aelvoet heeft beslist om dat strenger te gaan controleren. Als het in slechte weersomstandigheden gebeurt, zou het volgens haar gewoon verboden moeten worden. In ieder geval wordt het vergunningsplichtig gemaakt.

Mevrouw de minister, wordt er ook op het gebied van preventie overleg gepleegd met de federale diensten? Uiteindelijk is het immers toch de bedoeling dergelijke ongelukken te voorkomen. Als ze dan toch gebeuren, moeten we er uiteraard voor zorgen dat de sector volledig aansprakelijk kan worden gesteld. Ik besef echter ook wel dat dit evenmin een eenvoudige opdracht is.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, we leven in een federaal land. Dat kan soms wel eens voor zeer ingewikkelde situaties zorgen. Als het gaat om zaken die te maken hebben met de kust, zijn er heel wat instanties en beleidsniveaus bij betrokken. Bij deze specifieke aangelegenheid ben ik in feite slechts in zeer beperkte mate betrokken partij.

In geval van een crisissituatie op zee worden verschillende departementen, instellingen en diensten van de federale en de Vlaamse overheid bij de zaak betrokken. Op federaal niveau gaat het onder meer om het ministerie van Binnenlandse Zaken, het ministerie van Verkeerswezen, het ministerie van Landsverdediging en het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu. Elk ministerie wordt vertegenwoordigd door een of meer van zijn instellingen. Het Vlaams Gewest wordt vertegenwoordigd door de administratie Waterwegen en Zeewezen. Het zijn die mensen die een initiatief moeten nemen.

De OVAM wordt op geen enkele wijze betrokken bij olievervuiling op het strand. Ik kon dit zelf moeilijk geloven, maar mijn medewerkers hebben

Dua

dat zonet bevestigd. De administratie Waterwegen en Zeewezen zorgt voor een aanbesteding en een privé-firma komt dan de zaak opruimen. Op zich kan ik daar ook wel inkomen, maar dit neemt niet weg dat ik vind dat we moeten nagaan of de OVAM in de toekomst misschien toch ook voor die zaken een oogje in het zeil zou kunnen houden.

Hoe dan ook, de gouverneur van West-Vlaanderen is bij zulke zaken de coördinator. Het gaat immers om een ramp. Voor dergelijke calamiteiten op zee is er het Rampenplan Noordzee.

Waarschijnlijk is er twintig ton olie of meer in zee terechtgekomen. Dit is uiteraard een bijkomende en ongewenste belasting van het mariene milieu, boven de chronische olievervuiling die via illegale lozingen reeds afkomstig is van de scheepvaart. In de havens is er nu wel een systeem ingevoerd waarbij men probeert de mensen ertoe aan te zetten de vervuilde olie van hun schepen in afzonderlijke tanks te stockeren zodat ze die olie niet meer in zee lozen. Dit zou positieve resultaten afwerpen, maar toch zouden er ook nog altijd lozingen op zee plaatsvinden.

Vorig jaar werd naar schatting veertien ton olie door een toezichtsvliegtuig aan het zeeoppervlak waargenomen. De helft daarvan was afkomstig van één scheepvaartongeval. De andere zeven ton zou het totale volume zijn van een dertigtal illegale olieverontreinigingen.

Dan kom ik nu tot het juridische aspect van deze zaak. De Beheerseheid van het Mathematisch Model van de Noordzee, waar ook de administratie Waterwegen en Zeewezen bij betrokken is, zal niet optreden als coördinator voor alle instanties die recht hebben op een schadevergoeding. Dit wordt noch wenselijk noch doenbaar geacht. Elke getroffen rechtspersoon moet in deze omstandigheden zelf het initiatief nemen en zijn belangen verdedigen. De BMM heeft wel namens de Belgische staat een advocaat aangesteld om de belangen van de staat de behartigen. De andere betrokken besturen kunnen hetzelfde advocatenkantoor aanstellen om op die manier een effectieve coördinatie mogelijk te maken. De BMM is er wel om de andere partijen in deze procedure te helpen.

Elke getroffen partij wordt in deze zaak verondersteld een schadeclaim in te dienen, met al het nodige bewijsmateriaal. Er moet natuurlijk wel een oorzakelijk verband kunnen worden aangetoond tussen de aanvaring en de geclaimde schade. Er

kan pas een schadevergoeding worden betaald als de vervuiler geïdentificeerd is – wat in dit geval geen probleem is – en zijn aansprakelijkheid heeft aanvaard. Er wordt door federale juristen onderzocht in welke mate de vervuiler in deze zaak objectief aansprakelijk kan worden gesteld in toepassing van de wet van 20 januari 1999. Dan zal er ofwel een minnelijke schikking worden getroffen ofwel een vonnis worden uitgesproken.

Het Vlaams Gewest wordt in deze zaak vertegenwoordigd door de AWZ. U zou uw vraag dus nog eens aan minister Stevaert moeten stellen. Het is dus de taak van de AWZ om in te staan voor de verdere praktische afhandeling van het dossier. Er werd me niet verteld of de administratie al dan niet zelf een schadeclaim heeft geëist, maar ik vermoed dat dit wel zal gebeuren.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw de minister, uw antwoord is verre van duidelijk. Blijkbaar levert men geen echte inspanningen om een einde te maken aan die georganiseerde chaos. Ik verwijs naar de gebeurtenissen met de Mont Louis. Toen kwamen er op een bepaald moment zandbanken bloot te liggen waarop oliën en chemicaliën terechtgekomen waren. Men wist toen totaal niet wie bevoegd was om daarin op te treden. Ik denk dat dit vandaag nog altijd niet geregeld is.

Ik ben er toch ook wel van geschrokken dat de OVAM niet bij deze zaak betrokken is. Deze situatie is bijna kafkaïaans. Als er olievervuiling is op de dijk, is de OVAM wel betrokken partij. Als er echter vijftig meter verder op het strand olievervuiling is, is de OVAM geen betrokken partij. Waar zijn we hier in godsnaam mee bezig ? Ik pleit er dan ook voor dat u met het federale niveau overleg pleegt, zodat de OVAM op een structurele manier bij die problematiek wordt betrokken.

U hebt het voorts over privé-opruimers. Wat gebeurt er dan echter met dat vervuilde materiaal ? Welke garanties hebben we dat daar geen verkeerde dingen mee gebeuren ? In hoeverre is daar controle op ?

Mevrouw de minister, over al die zaken moet u samen met het federale niveau via samenwerkingsovereenkomsten tot duidelijke afspraken komen. Zoals het nu is, kan het immers niet verder.

U zegt ook dat u niet zeker weet of de AWZ daar al dan niet bij betrokken is.

Minister Vera Dua : Toch wel !

De heer Carl Decaluwe : U zegt dat ik mijn vraag aan minister Stevaert moet stellen. Ik pleit er nogmaals voor dat men via samenwerkingsakkoorden de gaten in de wetgeving opvult.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : De afwezigheid van de OVAM, een van de Vlaamse beleidsinstrumenten, in deze problematiek is inderdaad een slechte zaak. Bij de OVAM is er echter wel sprake van een gebrekkig personeelsbeleid, met alle gevolgen van dien voor de strijdvaardigheid en de efficiëntie van de OVAM. Ik heb daar in het verleden al vragen over gesteld. Ik meen dat er ondertussen nog niet veel veranderd is. Men blijft intrigeren rond personen en men blijft met modder naar elkaar gooien. Ik hoop dat daar eindelijk eens iets aan zal veranderen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Het ene heeft niets met het andere te maken. Men mag hier geen spelletje 'CVP-ambtenaren pesten' van maken. Men voert trouwens ook voor andere instellingen bewust die strategie van de georganiseerde chaos, waarna men stelt dat de hele top van die instelling weg moet omdat het werk niet goed gebeurt.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het spijt me als ik de indruk heb gewekt dat het om een georganiseerde chaos zou gaan. Mijns inziens wordt de zaak goed aangepakt. Alleen zou het beter zijn dat ook de OVAM daarbij wordt betrokken. Misschien kan in een soort adviesrecht worden voorzien.

Ik heb verwezen naar minister Stevaert. Als u echt goed wilt weten op welke manier de AWZ de zaak aanpakt, kunt u hem daarover bijvoorbeeld een schriftelijke vraag stellen. Ik heb echter duidelijk gezegd dat de AWZ in deze zaak verantwoordelijk is.

U hebt ook bedenkingen bij het feit dat de opruiming gebeurt door privé-firma's, omdat we daar dan geen controle op hebben. Ik wil er toch op wijzen dat de OVAM ook alle saneringsopdrachten aan de privé-sector geeft. Ik ben ervan overtuigd dat het hier om een goed bedrijf gaat. We mogen dus geen onnodige paniek creëren. Misschien kunnen we er wel voor zorgen dat de leefmilieuadmini-

stratie in de toekomst nauwer bij dergelijke zaken wordt betrokken.

Ten slotte kan ik nog zeggen dat we momenteel, na maanden studie, nagenoeg klaar zijn met een blauwdruk van de volledige leefmilieuadministratie. Dat was echt een enorme opdracht. Zonder de OVAM bij naam te noemen, staan er in die blauwdruk inzake afval en bodem echt wel voorstellen tot een grondige herstructurering. Als die voorstellen worden gerealiseerd, zal een groot gedeelte van de huidige problemen meteen opgelost zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Regionaal Landschap Meetjesland

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Regionaal Landschap Meetjesland.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben niet iemand die veel vragen stelt over regionale problemen, maar nu vond ik het toch de moeite. De Vlaamse overheid heeft acht gebieden in Vlaanderen erkend als Regionaal Landschap. Het gaat om het Hageland, de Vlaamse Ardennen, de Kempen, ZenneZuun&Zoniën, het Dijleland, Haspengouw, de West-Vlaamse Heuvels en het Meetjesland.

Naast het feit dat een Regionaal Landschap een gebied is met landschappelijke waarden, is het gelijktijdig een territoriaal samenwerkingsverband bestaande uit overheden en verenigingen. Het forum heeft in grote lijnen een viertal doelstellingen voor ogen : ontwikkeling van het streekeigen karakter, ontwikkeling van kleine landschapselementen, natuurbehoud- en ontwikkeling en ruimte bieden aan beleving van het landschap vooral gericht op educatie en toerisme.

Het wetgevend kader van de Regionale Landschappen is het decreet op het natuurbehoud en het uitvoeringsbesluit van 12 februari 1999. In dat uitvoeringsbesluit worden bepaalde sectoren, zoals cultuur en polders, uitgesloten van deelname aan

Matthijs

de algemene vergadering. In de raad van bestuur is er een groot overwicht van natuur en overheid. Momenteel kunnen enkel overheid, natuur- en milieuverenigingen, toerisme, landbouw en wildbeheerseenheden zetelen. De bestendige deputatie en de dienst Planning en Natuurbehoud van de provincie Oost-Vlaanderen kozen op 22 maart 2001 formeel voor een verruiming van de algemene vergadering.

Actoren en sectoren zoals cultuur, streekontwikkeling en polders zijn onlosmakelijk verbonden met het landschap en dienen bij te dragen tot de ontwikkeling ervan. Het landschap is immers een samenspel tussen natuur en cultuur en is de verantwoordelijkheid van elke sector. Dit wordt door landschapsspecialisten aan Vlaamse en Europese universiteiten onderkend. De Europese Landschapconventie van 19 juli 2000 legt de nadruk op het betrekken van elk niveau en elke sector bij de ontwikkeling van het landschap.

De actoren cultuur, streekontwikkeling, enzovoort enkel een vrijblijvende raadgevende stem geven of ze louter opnemen in werkgroepen, is het ontkennen van de verantwoordelijkheid van deze sectoren inzake het behoud van het landschap. Het doet afbreuk aan hun mogelijke bijdrage. Een ruimere interpretatie van artikel 4, paragraaf 2 van het uitvoeringsbesluit kan deze actoren een stem geven in het hoogste democratische orgaan, met name de algemene vergadering. Dit ligt volledig in de lijn van artikel 54, paragraaf 1 van het decreet op Natuurbehoud. Ik citeer : 'Het Regionale Landschap is gericht op de bevordering van een draagvlak rond landschapszorg en heeft geenszins een reglementair karakter'.

Mevrouw de minister, dan wil ik het even hebben over de raad van bestuur. De overheid en de natuursector hebben een belangrijke rol inzake de ontwikkeling van het landschap. Het vertekent echter het beeld om de verantwoordelijkheid, middelen en kennis voor 66 percent bij hen leggen. Om meerdere sectoren toe te laten moet artikel 4, paragraaf 3 van het uitvoeringsbesluit worden gewijzigd. Daarvoor kan advies worden gevraagd aan de MINA-raad, de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud, Aminoal, het Vlaams Overleg Regionale Landschappen, een landschapsdeskundige verbonden aan een universiteit, een jurist en uw kabinet. Gezien het feit dat een raad van bestuur werkbaar moet zijn, is het misschien zinvol om te vertrekken van het idee van een stem per sector of actor. Het

streefdoel moet zijn te werken met een consensus-model.

Wat het Regionaal Landschap Meetjesland betreft, doe ik een uitdrukkelijke oproep om het noorden van het Meetjesland te erkennen voor een periode van zes jaar als Regionaal Landschap Meetjesland. Deze organisatie werkt vernieuwend inzake landschapszorg. Na twee jaar intensieve werking is het een ontmoetingscentrum en kenniscentrum inzake landschap geworden. Zowel de concrete feiten op het terrein als het jaarverslag 1999-2000 maken dit duidelijk.

De doelstellingen zoals die zijn omschreven in het uitvoeringsbesluit zijn ruimschoots gehaald. Bij de start van het Regionaal Landschap Meetjesland heeft de streek vernieuwende expertise vanuit Europa en Vlaanderen binnengehaald en omgezet in de praktijk. Er is steeds voor gekozen om zinvolle partners op te nemen in de algemene vergadering. Daar beseft men dat er momenteel een oververtegenwoordiging is van de polderbesturen in de raad van bestuur. De correctie zal eind dit jaar gebeuren. Ik wil er verder op wijzen dat de statuten van de VZW Regionaal Landschap ouder zijn dan het uitvoeringsbesluit. Binnen de algemene vergadering wordt op democratische wijze gedebatteerd over de samenstelling van de algemene vergadering en binnen de geest van het decreet op het natuurbehoud en het uitvoeringsbesluit.

Tot slot wil ik nog enkele vragen stellen. Op welke basis werden bepaalde sectoren uitgesloten van deelname aan de algemene vergadering ? Is het niet wenselijk dat de samenstelling van de algemene vergadering wordt verruimd tot alle relevante actoren of sectoren inzake landschap ? Is het dan ook niet logisch dat in Vlaanderen alle relevante actoren inzake landschap een stem krijgen in de algemene vergadering, het forum van discussie bij uitstek ? Is het niet wenselijk om ook de raad van bestuur te herzien zowel inzake samenstelling als naar de verdeling van het aantal zetels per sector ?

Mevrouw de minister, ik heb de belangrijkste vraag tot het einde gespaard. Zult u het noorden van het Meetjesland erkennen als Regionaal Landschap voor de periode 2001-2007, omwille van haar uitstekende werking, niettegenstaande haar brede samenstelling binnen de algemene vergadering ?

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Ik kan me volledig aansluiten bij de vragen van de heer Matthijs. We moeten proberen tot een oplossing te komen, zodat dit goed

Wille

initiatief niet wordt gekortwiek. Ik heb vroeger al een schriftelijke vraag gesteld aan de minister over de stroefheid van de administratie in deze aangelegenheid. Ik probeer dat te begrijpen. Volgens mij bestaat de vrees dat vertegenwoordigers van corporaties de oorspronkelijke bedoeling van het instrument Regionaal Landschap te veel zouden bezwaren en het milieuvriendelijk karakter zouden belemmeren. We kunnen dat echter opvangen met het consensusprincipe, alhoewel we daar in de streek wat minder goede ervaringen mee hebben – denk maar aan de goedkeuring van het Streekcharter. De actoren cultuur, polders, enzovoort maken een wezenlijk deel uit van het sociale weefsel van de regio. Ze moeten er dus in betrokken worden.

De minister kan misschien stellen dat de VZW niet kan worden erkend omdat naar een bredere samenstelling van de raad van bestuur wordt gestreefd. De beslissing van de algemene vergadering stelt dat de huidige samenstelling en verhoudingen in de raad van bestuur voorlopig niet worden gewijzigd. Volgens mijn interpretatie kan de erkenning toch gebeuren volgens het uitvoeringsbesluit artikel 9, paragraaf 3 voor de periode 2001-2007. Indien de minister beslist de VZW niet te erkennen, zou dat leiden tot betwisting.

Ik vraag dan ook aan de minister om er goed over na te denken. Een consensusregeling houdt in dat de rol van de milieubeweging dermate belangrijk wordt dat de aanwezigheid van andere groepen niet storend zal werken.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het Regionaal Landschap werd opgevat als uitvoeringsinstrument van het natuurbehoud gericht op de doelstellingen van het natuurdecreet. Omdat natuur vaak de zwakke partner is, werden in het uitvoeringsbesluit positieve garanties ingebouwd opdat de natuurdoelstellingen in de Regionale Landschappen wel voldoende aan bod zouden komen. Om dit te garanderen moet een derde van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur uit leden van erkende natuurverenigingen bestaan. Daarnaast komt een derde uit lokale besturen en een derde uit andere doelgroepen, zoals WBE's, landbouwverenigingen en toerisme. Ook voor de algemene vergadering wordt dit evenredigheidsprincipe aangehouden.

Voor het overige is het besluit van de Vlaamse regering een positieve lijst en worden er dus geen

doelgroepen expliciet uitgesloten. Het is evenwel zo dat leden met enkel een raadgevende stem hun lidmaatschap mogelijk niet voor vol aanzien. Overigens is dit niet geheel ten onrechte natuurlijk, alhoewel dit in de praktijk blijkt mee te vallen. Ik heb in dit verband nooit klachten ontvangen van doelgroepen die vonden dat ze bij de werking onvoldoende aan bod kwamen. Ik ga er dan ook vanuit dat het huidige uitvoeringsbesluit voldoende speelruimte biedt om oplossingen te vinden voor de streekeigen situaties. Het past overigens in de opdracht van de Regionale Landschappen om initiatieven te ondersteunen van deelnemers binnen het samenwerkingsverband en van derden of om ermee samen te werken.

De vraag kan worden gesteld of er op geen andere manieren garanties kunnen worden ingebouwd ten aanzien van het natuurbeleid dan enkel via de samenstelling van haar bestuursorganen. Het kan zinvol zijn om – zoals u suggereert – hieromtrent een adviesvraag te stellen bij onder meer de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud en de MINA-raad. Ik stel echter vast dat die zich in hun adviezen nogal strikt houden aan de samenstelling van de bestuursorganen van de Regionale Landschappen zoals dit vandaag is geregeld.

Op dit ogenblik is de aanvraag voor definitieve erkenning die de VZW Regionaal Landschap Meetjesland heeft ingediend op 12 januari van dit jaar, nog in onderzoek. De procedure houdt onder meer in dat de gewestelijke MINA-raad advies moet uitbrengen. Dat is ook gebeurd : het was een negatief advies. Verder wacht ik op het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud dat begin juni moet worden ingediend. Aan mijn administratie heeft de buitendienst ook een negatief advies gegeven. We zitten dus in een moeilijke situatie. De adviesorganen en de administratie baseren zich op een rechtsgeldig besluit en toetsen dit aan de realiteit. Dit probleem kan evenwel nog worden opgelost.

Er is echter een ander probleem, dat veel moeilijker op te lossen is. Vorig jaar heb ik met andere Regionale Landschappen ontzettend moeilijke en harde discussies gevoerd omtrent hun erkenning. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld wilde men afwijken van de regel van een derde lokale besturen. Men vond sowieso dat die de helft moesten uitmaken. Uiteindelijk hebben ze zich toch aangepast. Ik denk dan ook dat ik bij de beoordeling het gelijkheidsbeginsel moet toepassen. Andere Regionale Landschappen hebben wel grondige wijzigingen doorgevoerd. We moeten tot een oplossing komen omdat de erkenning nodig is. Ik stel voor om dan

Dua

ook rond de tafel te gaan zitten en er proberen uit te geraken in de geest van het uitvoeringsbesluit. Ik wacht op een stap van de VZW Regionaal Landschap Meetjesland.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ze vindt dat er een oplossing moet

komen en dat de VZW moet worden erkend. De erkenningsdeur is dus niet definitief dicht. Ik hoop op een positief einde.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.55 uur.*
